

Opće informacije

KLJUČNE INFORMACIJE O REPUBLICI HRVATSKOJ

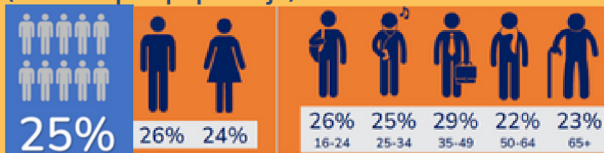
Glavni grad: Zagreb
Službeni jezik: Hrvatski
Broj stanovnika: 3 871 833 (2021. g.)*
Valuta: EUR
Pozivni broj: +385

KLJUČNI GOSPODARSKI POKAZATELJI

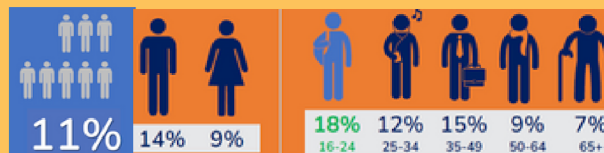
BPD per capita: US\$ 18,413.2 (2022. g.)**
Realni rast BDP-a u 2022. g.: 7%***
Stopa nezaposlenosti u rujnu 2023.: 5,8%****

Statistika i demografija*****

Volontersko iskustvo barem jednom u životu (udio ukupne populacije)

Volontersko iskustvo 2020 - 2022 (udio ukupne populacije)

Prema stupnju obrazovanja, iskustvo volontiranja barem jednom u životu imalo je 40% VSS, 23% SSS te 15% NKV građana. Od 2020. - 2022. iskustvo volontiranja imalo je 17% VSS, 11% SSS te 8% NKV građana.

Prosječan volonter u RH, osoba koja je barem jednom u svom životu bila volonterski angažirana, je podjednako muškarac i žena, srednje životne dobi (od 35 do 64 godine, 28%), srednjoškolskog obrazovanja (52%), zaposlen/a (52%) te nije član/ica niti jedne organizacije civilnog društva (66%).

Prosječan volonter koji je volontirao u posljednje tri godine pretežno je muškog roda (60%), srednje životne dobi (35-64 godine, 33%), srednjoškolskog obrazovanja (54%), zaposlen (59%) te član organizacije civilnog društva (56%).

DEFINICIJA VOLONTIRANJA

Volontiranje je dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili zajednice, a obavljaju ih osobe na način predviđen ovim Zakonom, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje. (Zakon o volonterstvu, NN 22/13, 58/07, 84/21)

DRUŠTVENI KONTEKST I ZNAČAJ VOLONTERSTVA

Volontiranje u Hrvatskoj ima dugu tradiciju koja se može povezati s konceptom solidarnosti i humanitarnog djelovanja.

Opća populacija Hrvatske pozitivno gleda na volontiranje, s više od 80% građana koji se slažu s tvrdnjama da volontiranje promiče osjećaj brige za druge, solidarnost, povezanost, kvalitetu života zajednice i praktično iskustvo.*****

Ipak, percepcija javnosti o volontiranju u Hrvatskoj često je ograničena na humanitarni rad, dok se zanemaruje širi kontekst koji obuhvaća aktivno sudjelovanje građana, doprinos demokratizaciji, socijalnom osnaživanju te doprinos održivom razvoju.

U periodu od 2020. - 2022. građani Hrvatske volonterski su bili uključeni kroz:

Motivacija za volontiranje *****

Tipovi volonterskih aktivnosti*****

U razdoblju od 2020. do 2022. godine, s obzirom na trogodišnji krizni kontekst, nešto više od četvrtine građana RH uključених u volontiranje (28%) volontiralo je upravo u području kriznog djelovanja (potresi, poplave, pandemija) te u organizaciji humanitarnih aktivnosti (27%). Podjednako, njih 19%, volontiralo je u odgojno-obrazovnom području te u području sporta. Najmanje ih je volontiralo u području umjetnosti, medija, kulture i zaštite prava životinja (8%), na aktivnostima poticanja i razvoja demokratske kulture (5%) te svega njih 2% na aktivnostima zagovaračkog djelovanja.

U lipnju 2023. najviše volontera bilo je uključeno u području sportskih aktivnosti (24%), a zatim slijede organizacija humanitarnih aktivnosti (21%), te krizno volontiranje (potresi, poplave, pandemija) – njih 20%.

Prema Općem istraživanju o volonterstvu u Hrvatskoj iz 2023. godine u pogledu motivacijskih razloga volontera za volontiranje, volonteri se najviše slažu s tvrdnjama:

- da se osjećaju bolje kada volontiraju,
- da osjećaju da je važno pomagati drugima,
- da kroz volontiranje razvijaju osjećaj zajedništva i solidarnosti,
- da volontiranjem doprinose pozitivnoj promjeni u društvu.

* Izvor: Državni zavod za statistiku (<https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>)

** Izvor: Svjetska banka (<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?locations=HR>)

*** Izvor: Svjetska banka (<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.KD.ZG?locations=HR>)

**** Izvor: Državni zavod za statistiku (<https://dzs.gov.hr/vijesti/broj-zaposlenih-u-rujnu-2023-u-odnosu-na-prethodni-mjesec-pao-za-0-6/1685>)

***** Čulum Ilić, B., Filozofski fakultet u Rijeci: Opće istraživanje o volonterstvu u Hrvatskoj, 2023.

(<https://drive.google.com/file/d/1D41YWV31iplvlfLSobZ8PdAYdExodmN8/view>)

Mjerenje utjecaja volontiranja

U Hrvatskoj ne postoje sustavna mjerenja utjecaja volontiranja. U nedostatku sustavnog mjerenja utjecaja volontiranja, Hrvatski centar za razvoj volonterstva u partnerstvu s drugim organizacijama koje djeluju u području razvoja volonterstva u Hrvatskoj u 2023. godini razvio je metodologiju i alate mjerenja utjecaja volontiranja na osobni razvoj pojedinca i društveno-ekonomski razvoj.

Standardi kvalitete u području volontiranja

Standarde kvalitete za volonterske centre u Hrvatskoj izradio je Hrvatski centar za razvoj volonterstva u želji da organizacijama koje djeluju kao volonterski centri pomognu da kvalitetnije i lakše ostvaruju svoju ulogu, na korist svojih osnovnih korisnika – građana (volontera) i organizatora volontiranja, kao i drugih dionika na koje utječu.

Standarde kvalitete za volonterske programe u Hrvatskoj izradio je Hrvatski centar za razvoj volonterstva za organizatore volontiranja koji žele razvijati volonterske programe temeljene na kvaliteti. Glavni cilj Standarda kvalitete je osigurati kvalitetu volonterskog programa u svrhu unaprjeđenja volontiranja.

Nacionalna e-platfoma za volontiranje** Hrvatski centar za razvoj volonterstva i regionalni volonterski centri razvili su nacionalnu online bazu podataka o mogućnostima volontiranja kako bi se povećala vidljivost organizatora volontiranja i volontera u cijeloj Hrvatskoj te dostupnost prilika za volontiranje i mobilnost volontera unutar Hrvatske.

volonteka
e-platfoma za volontiranje

Izazovi u području razvoja volonterstva u RH*

- Privlačenje novih volontera i osiguranje njihovog dugoročnog angažmana.
- Povezivanje volonterskih napora s konceptom aktivnog građanstva i građanskim obrazovanjem.
- Širenje mreže i povećanje kapaciteta organizatora volontiranja za stvaranje motivirajućih, kvalitetnih i utjecajnih volonterskih programa i usklađivanje s trendovima u volontiranju.
- Uspostavljanje strateškog, horizontalnog političkog okvira za podršku eko sustavu volontiranja.
- Poticanje partnerstava između javnog, poslovnog i civilnog sektora.
- Ulaganje u istraživanja i razvoj koji će voditi strateškom pristupu razvoja volonterstva.

Institucionalni i pravni okvir za volontiranje u RH

Zakon o volonterstvu (NN 22/13, 58/07, 84/21) definira volontiranje, načela i uvjete za volontiranje, prava i obveze volontera i organizacija koje uključuju volontere, uvjete za sklapanje ugovora o volontiranju, Etički kodeks volontiranja, izdavanje potvrda o volontiranju, državnu nagradu za volontiranje, kao i sredstva za nadzor nad provedbom ovog zakona.

Etički kodeks volontiranja (NN 55/08) uvodi niz vrijednosti i kodeksa ponašanja za volontere, organizatore volontiranja i korisnike u skladu s načelima volontiranja iz Zakona o volonterstvu.

Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje *** službeni je instrument za priznavanje i potvrđivanje kompetencija stečenih volontiranjem koju je pripremila i objavilo Ministarstvo nadležno za pitanja volonterstva radi pružanja podrške volonterima u priznavanju njihovih kompetencija stečenih volonterskim iskustvom.

Državnu nagradu za volontiranje dodjeljuje Vlada RH. Pravilnikom o državnoj nagradi za volontiranje (NN 109/21) reguliran je postupak za dodjelu nagrada, kategorije i kriteriji za odabir, izgled nagrade, dodjela nagrada i priznanja.

Financijska podrška razvoju volonterstva u RH

Glavni nacionalni pružatelj kontinuirane financijske potpore volontiranju je Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Od 2021. godine, Ministarstvo je uvelo dvogodišnje programe financiranja za volonterske centre te Hrvatski centar za razvoj volonterstva.

Ključni dionici u području razvoja volonterstva

- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike
- Nacionalni odbor za razvoj volonterstva
- Ured za udruge Vlade RH
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
- Savjet za razvoj civilnog društva
- Hrvatski centar za razvoj volonterstva
- Regionalni i lokalni volonterski centri
- Organizatori volontiranja

Trendovi u području razvoja volonterstva u RH*

- Primjetan je porast neformalnih inicijativa, što ukazuje na pomak prema više lokalnim inicijativama usmjerenima na zajednicu.
- Prevladava trend kratkotrajnog volontiranja, s manjim brojem pojedinaca koji se obvezuju na dugoročne volonterske angažmane, odražavajući promjene u obrascima života i dostupnosti.
- Raste interes za online volontiranjem, što pokazuje sve veću ulogu tehnologije u olakšavanju fleksibilnog volonterskog angažmana i onoga na daljinu.
- Mijenjaju se motivacije za volontiranjem, zbog promjena u društvenim vrijednostima, stilu života, osobnim ciljevima i kulturi rada.
- Smanjuje se prostor suradnje između organizacija koje uključuju volontere, što može utjecati na učinkovitost i utjecaj volonterskih programa u zajednici.
- Dostupnost volonterskih programa i prilika za volontiranje se smanjuje, što bi moglo dovesti do smanjenja ukupnog volonterskog angažmana i praznine u pružanju usluga.
- Interes donositelja odluka i drugih odlučujućih faktora za promicanje i podršku razvoju volontiranja se smanjuje, što može ometati rast i strukturnu podršku razvoju volonterstva.

Istraživanja u području razvoja volonterstva

U 2022. i 2023. godini provedena znanstvena istraživanja o volonterstvu u suradnji s akademskom zajednicom omogućila su uvid u broj građana uključenih u volontiranje, uvid u stanje volontiranja u zdravstvu te način na koji mladi u Hrvatskoj percipiraju volontiranje:

- Čulum Ilić, B., Filozofski fakultet u Rijeci: Opće istraživanje o volonterstvu u Hrvatskoj
- Tonković, Ž., Marčević, S., Krolo, K., Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru: Istraživanje o volontiranju i vrijednostima mladih
- Šimunković, G., Medicinski fakultet u Rijeci: Istraživanje o volontiranju u zdravstvu

* Izvor: Godišnji izvještaj o radu volonterskih centara za 2022. godinu, HCRV, svibanj 2023.
(<https://www.docroid.net/mc60ARX/izvjestaj-lvc-2022-pdf>)

** <https://volonteka.hr/zagreb-i-okolica>

*** <https://mrosp.gov.hr/UserDocImages//dokumenti/MDOMSP%20dokumenti//Vodi%C4%8D%20za%20organizatore%20volontiranja%20i%20volontere.pdf>